

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 1Svk/39/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8019200344
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 09. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Petra Príbelská
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2024:8019200344.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Petry Príbelskej, PhD., a členov senátu JUDr. Juraja Vališa, LL.M. a Mgr. Petra Macha, PhD. (spravodajca), v právnej veci žalobcov: 1) H. G., X.. XX.X.XXXX, V. L.: J. XX, J., 2) A.. H. A., X.. XX.XX.XXXX, V. L.: H.U. XX, J., 3) B. O., X.. XX.XX.XXXX, V. L.: G. Y. XXX, 4) O. J., X.. XX.X.XXXX, V. L.: Š.K. XXX, D. J., všetci právne zastúpení JUDr. Martina Kožárová Jenčová, advokátka so sídlom Slovenská 69, Prešov, proti žalovanému (sťažovateľovi): Okresný úrad Prešov, odbor opravných prostriedkov, so sídlom: Námestie mieru 3, Prešov, za účasti ďalších účastníkov konania: 1) Mesto Prešov, so sídlom: Hlavná 73, Prešov, zastúpené: JUDr. Alojz Naništa, advokát so sídlom Hlavná 73, Prešov, 2) Slovenský vodohospodársky podnik, š. p., odštepny závod Košice, so sídlom: Ďumbierska 14, Košice, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. Co 1/2016/Mi zo dňa 15. apríla 2016, v konaní o kasačnej sťažnosti žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 3S/25/2019-68 zo dňa 17. februára 2022, ECLI:SK:KSPO:2022:8019200344.3, takto

rozhodol:

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 3S/25/2019-68 zo 17. februára 2022 a vec v r a c i a Správnemu súdu v Košiciach na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

I.

Priebeh administratívneho konania

1. Okresný úrad Prešov, katastrálny odbor (ďalej len „katastrálny úrad“ alebo „prvostupňový orgán“) ako príslušný správny orgán na rozhodovanie podľa § 3 ods. 2 písm. a/ zákona č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ROEP“) na základe návrhu H. G., U. A. (právnej predchodkyne žalobkýň 2/ a 3/) a O.F. J. v konaní podľa § 7 ods. 6 zákona o ROEP rozhodnutím č. C ROEP 89-6/2011/Dň zo dňa 30. novembra 2015 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“) rozhodol Výrokom č. 3 tak, že „Okresný úrad Prešov, katastrálny odbor v zmysle § 7 ods. 6 zákona nemení údaje registra obnovenej evidencie pôdy (ďalej len „ROEP“) schváleného rozhodnutím č. C 30/2013/Pe zo dňa 30.12.2013 v k. ú. R. k parcelám registra E KN č. 1-425/1 a 1-425/2“.

2. Žalovaný preskúmaným rozhodnutím č. Co 1/2016/Mi zo dňa 15. apríla 2016 (ďalej len „rozhodnutie žalovaného“) rozhodol o odvolaní žalobcov 1/ a 4/ a právnej predchodkyne žalobkýň 2/ a 3/ tak, že podľa § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „správny poriadok“) odvolanie žalobcov zamietol a potvrdil odvolaním napadnutý výrok č. 3 prvostupňového rozhodnutia.

II.

Priebeh konania na správnom súde

3. Žalobcovia sa podanou správnu žalobou domáhali na správnom súde preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného a prvostupňového rozhodnutia. Rozhodnutie žalovaného považovali za nezákonné a nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov s tým, že vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci. Napadnutým nezákonnými rozhodnutiami a postupom správnych orgánov mali byť žalobcovia, ako účastníci konania, poškodení na svojich právach a zákonom chránených záujmoch, keďže im bolo protiprávne odňaté vlastnícke právo. Správne orgány podľa nich nepostupovali v súlade so zákonom ROEP, preto považovali ich rozhodnutia za skutkovo a právne nesprávne.

4. Krajský súd v Prešove (ďalej len „správny súd“) o správnej žalobe žalobcov v poradí prvým rozsudkom, č. k. 3S/25/2016-83 zo dňa 26. mája 2017, rozhodol tak, že správnu žalobu podľa § 190 zákona č. 190/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku v účinnom znení (ďalej len „SSP“) ako nedôvodnú zamietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v kasačnom konaní o kasačnej sťažnosti žalobcov 1/ až 4/ rozsudkom sp. zn. 8Sžrk/4/2017 z 28. marca 2019, ECLI:SK:NSSR:2019:8016200492.1, tento prvý rozsudok správneho súdu zrušil a vec vrátil správne súdu na ďalšie konanie. Najvyšší súd považoval rozsudok správneho súdu za nepreskúmateľný podľa § 440 ods. 1 písm. f/ SSP, pretože žalobcovia v konaní pred správnym súdom uplatnili námietky, s ktorými sa správny súd v odôvodnení rozsudku náležite nevysporiadal. V tejto súvislosti najvyšší súd v bode 31. rozsudku skonštatoval nasledovné závery:

„31. V prejednávanej veci kasačný súd z obsahu súdneho spisu zistil, že správny súd sa nevysporiadal so všetkými podstatnými námietkami žalobcu, keď správny súd zrozumiteľným a presvedčivým spôsobom nevysvetlil ako posúdil žalobnú námietku spočívajúcu v tom, že nie je prípustné, aby si orgán verejnej správy z geometrického plánu vybral len niektoré údaje o parcelách (výmeru pozemku), ale už nie jeho geometrické určenie, tiež z rozhodnutia správneho súdu nie je zrejmé, ako posúdil žalobnú námietku, že predmetné parcely nikdy nemali byť predmetom ROEP, keďže tieto parcely mali svoje geometrické určenie aj výmeru. Správny súd sa tiež dostatočne nevysporiadal so žalobnou námietkou, ktorá spochybňuje záver, že predmetné parcely nie sú spôsobilým predmetom vydržania. Uvedeným konaním správny súd porušil jednak ustanovenie § 134 ods. 1 Správneho súdneho poriadku, podľa ktorého správny súd preskúmava rozhodnutie orgánu verejnej správy v medziach žalobných bodov, ako aj právo žalobcov na spravodlivý proces. Kasačný súd musí preto námietke žalobcov o nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia správneho súdu, ktorá spôsobuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia správneho súdu, čo má za následok vadu konania v zmysle § 440 ods. 1 písm. f/ SSP, priznať relevanciu.“

6. Správny súd v ďalšom konaní nasledujúcom po vydaní zrušujúceho rozsudku najvyššieho súdu správnu žalobcu žalobcov opätovne prejednal a v poradí druhým rozsudkom, č. k. 3S/25/2019-68 zo 17. februára 2022, ECLI: SK:KSP0:2022:8019200344.3 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) rozhodol tak, že podľa § 191 ods. 1 písm. c/ a d/ SSP z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a pre jeho nepreskúmateľnosť a nedostatok dôvodov zrušil rozhodnutie žalovaného v spojení s prvostupňovým rozhodnutím a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

7. V odôvodnení rozsudku poukázal na to, že žalobcovia namietali predovšetkým skutočnosť, že schválený ROEP v k. ú. R. nerešpektoval geometrický plán č. 11/98 (ďalej „GP č. 11/98“), na základe ktorého došlo k oprave výmery parc. č. XXX/X a č. XXX/X pod PVZ 183/2000 a zmenené výmery boli zohľadnené na listoch vlastníctva. Podľa názoru správneho súdu posúdenie tejto otázky bezprostredne súvisí s posúdením (ne)platnosti GP č. 11/98, pretože ak je tento platný, s poukazom na § 1 ods. 5 zákona o ROEP by parc. č. XXX/X a XXX/X nemali byť predmetom ROEP, vzhľadom na ich úplnú evidenciu v súbore geodetických a popisných informácií. Ich evidencia ako parcely registra „E“ vychádzala z pokynu pre geodetov, podľa ktorého nebolo možné v geometrickom pláne rozdeliť líniovou stavbu, ktorou je aj koryto umelého toku Delňa, kde zasahujú predmetné parcely, ale je nutné ponechať časti pozemkov pod líniovou stavbou v registri E KN.

8. Zdôraznil, že správny súd preskúmava zákonnosť rozhodnutí správnych orgánov a nie je jeho úlohou rozhodnutia nahrádzať, dopĺňať a vyhľadávať za správny orgán dôvody zákonnosti. Správne orgány sa v potrebnom rozsahu nevysporiadali s nosnou námietkou, že nie je prípustné, aby si kataster z geometrického plánu vybral len niektoré údaje o parcelách - výmeru pozemkov, ale nie jeho geometrické

určenie. Stotožnil sa preto so žalobnou námietkou, že rozhodnutia vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia a sú nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov.

9. Žalobcovia žiadali postupom podľa § 67 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (ďalej len „katastrálny zákon“) o zápis údajov o pozemkoch a ich vlastníctve, a preto nebola potrebná listina o právnom úkone. Okresný úrad Prešov, katastrálny odbor opravil výmery parciel úradným záznamom č. 33/2000 zo dňa 06.04.2000 a nové výmery boli premietnuté na list vlastníctva. GP bol autorizovaný a úradne overený vtedajším Okresným úradom, katastrálnym odborom dňa 03.06.1998, pod č. 900/98, v súlade s § 9 zákona č. 215/1995 Z. z. Podľa správneho súdu postupom podľa § 58 vyhlášky č. 178/1996 Z. z. správny orgán pred úradným overením plánu preskúmal súlad východiskových údajov katastra nehnuteľností uvedených v GP č. 11/98, s platnými údajmi katastra a ak došlo k jeho úradnému overeniu a geometrický plán bol premietnutý do katastra tak, že do listu vlastníctva boli vpísané údaje podľa nového stavu výkazu výmer. Zo strany katastra nehnuteľností tak došlo k akceptácii, a teda aj premietnutiu geometrického určenia pozemkov (súradnic lomových bodov). Pokiaľ správne orgány uvádzajú, že predmetným geometrickým plánom bola vykonaná neformálna oprava výmery a nebol vyhotovený podľa právnych predpisov, neuviedli, aký predpis bol porušený a tiež aký postup takéto určenie umožňuje.

10. Správny súd ďalej poukázal na závery skoršieho rozsudku najvyššieho súdu, sp. zn. 9Sžr/2/2013 zo dňa 23.07.2014, predmetom ktorého bolo konanie o preskúmanie výpisu z návrhu registra obnovenej evidencie pozemkov v k. ú. R..

11. Napokon správny súd zaujal názor, že pre nedostatok zrozumiteľných dôkazov neobstojí ani argumentácia, že pri spracovaní GP č. 11/98 bola transformácia mapového podkladu vykonaná lokálne v rozsahu riešených parciel, a pri spracovaní ROEP-u celoplošne, v rozsahu mapových listov, čím bola zabezpečená vyššia presnosť určenia polohy lomových bodov. Považoval za nepreskúmateľný aj záver, že k vydržaniu časti parciel E KN č. XXX/X a č. XXX/X (diely 13 a 15), ktoré sú v teréne súčasťou vodného toku parc. KN- C č. XXXX/X nedošlo pre nesplnenie podmienky dobromyseľnosti a spôsobilého predmetu vydržania.

III.

Kasačná sťažnosť žalovaného, vyjadrenia účastníkov konania

12. Žalovaný (ďalej len „sťažovateľ“) podal proti napadnutému rozsudku správneho súdu kasačnú sťažnosť z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. f/ SSP, a teda z dôvodu nesprávneho procesného postupu, ktorým správny súd znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, podľa § 440 ods. 1 písm. g/ SSP, z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a napokon podľa § 440 ods. 1 písm. i/ SSP z dôvodu nerešpektovania záväzného právneho názoru, vysloveného v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti. Kasačnému súdu v zmysle § 462 ods. 1 SSP navrhol, aby rozsudok správneho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

13. Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti zaujal názor, že správny súd pri opätovnom rozhodnutí nerozhodol riadiac sa záväzným názorom kasačného súdu. Kasačný súd sa v zrušujúcom rozsudku sp. zn. 8Sžrk/4/2017 nezaoberal posúdením veci z vecného hľadiska. Úlohou správneho súdu tak bolo v ďalšom konaní sa vysporiadať so žalobnými námietkami. Správny súd námietky žalobcov premietol ako dôvody nesprávneho právneho posúdenia a nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia. Týmto postupom však neodstránil nedostatky vytýkané kasačným súdom a odôvodnenie založil na argumentácii žalobcov bez posúdenia podstatných skutkových tvrdení sťažovateľa. Odklon od rozhodnutia kasačného súdu podľa sťažovateľa náležite neodôvodnil v rozhodnutí.

14. Správny súd v rozsudku nezdôvodnil, v čom vidí nesprávne právne posúdenie veci správnymi orgánmi. Sťažovateľ považoval za irelevantné námietky žalobcov voči rozhodnutiam vznesené až v správnej žalobe. Predmetom správneho konania bolo posúdenie, či ROEP schválený rozhodnutím č. C 30/2013/Pe zo dňa 30.12.2013, k. ú. R. obsahoval údaje o pozemkoch v rozpore s § 6 ods. 1 zákona. Správne orgány boli názoru, že v konaní neboli preukázané podmienky na zmenu údajov schváleného ROEP-u podľa § 7 ods. 6 zákona.

15. Postavenie a činnosť správneho orgánu v konaní o obnove evidencie pozemkov a právnych vzťahov k nim je evidenčnej povahy. Správne orgánu neprináleží právomoc posudzovať spôsobilosť a (ne)platnosť verejnej listiny, pretože by tým zasiahol do vlastníckeho práva vlastníka zapísaného na liste vlastníctva. Správne orgány sú povinné rešpektovať už zapísané listiny v katastri nehnuteľností, ako tomu bolo pri zápise vyvlastňovacieho rozhodnutia Odboru výstavby ONV v Prešove zo dňa 31.05.1961, zn. výst. 2803/60, geometrického plánu z 18.04.1961 (ďalej len „vyvlastňovacie rozhodnutie“). Preskúmaním zápisu pôvodnej parcely mpč. XXX/X v PKV č. XX, v pôvodnom k. ú. Š. bolo zistené, že pod bodom 14 bola na podklade vyvlastňovacieho rozhodnutia a výkazu plôch z parc. č. XXX/X odčlenená plocha 825 m², označená „w“ a pričlenená k parc. č. XXX v PKV č. XX a plocha parc. č. XXX/X bola opravená na 620 m². Preskúmaním zápisu pôvodnej parcely mpč. XXX/X v PKV č. XX, v pôvodnom k. ú. Š. bolo pod bodom 18 zistený zápis, ktorým sa podľa vyvlastňovacieho rozhodnutia z parc. č. XXX/X odčlenila plocha 927 m², označená ako „v“ a táto bola pričlenená k parc. č. XXX v PKV č. XX. Plocha parcely bola opravená na 660 m². V konaní o ROEP bola zohľadnená táto listina zapísaná v katastri nehnuteľností.

16. K námietke nerešpektovania GP č. 11/98 v schválenom ROEP-e sťažovateľ uviedol, že tento plán nebol vyhotovený ako technický podklad na zápis vlastníckeho práva, ale na preukázanie vlastníctva mpč. XXX/X, Č.. XXX/X, XXX a XXX. Geometrický plán riešil výmery odčlenených dielov z pôvodných parciel a tieto porovnával s výmerami z odčlenených častí podľa geometrického plánu z 18.04.1961. Na žiadosť vlastníkov boli výmery parciel premietnuté do katastra nehnuteľností č. zmeny 183/00, úradný záznam č. 33/2000, postupom na zápis údajov o pozemkoch a ich vlastníctve podľa § 67 katastrálneho zákona. Správny orgán v rámci konania o ROEP zistil, že GP č. 11/98 nerešpektoval, že časť parciel zasiahla do vodného toku a tiež nezohľadnil vyvlastňovacie rozhodnutie. Správny orgán by tento GP zohľadnil v rámci konania o registri, ak by bol podkladom k právnej listine - nadobúdaciemu titulu. Keďže geometrický plán nezohľadnil, že časti parciel č. XXX/X „w“ a parcely č. XXX/X „v“ boli vyvlastnené, správny orgán musel vyvlastnenie premietnuť do návrhu ROEP. Geometrický plán tak nie je právnou listinou zakladajúcou vlastnícke právo k nehnuteľnosti a taktiež nie je možné odvodzovať držbu dotknutých častí dielu 13 a 15 od úradného záznamu na podklade GP č. 11/98.

17. Ďalej sťažovateľ uviedol, že pri spracovaní registra sú pozemkovoknižné parcely zidentifikované na parcely určeného operátu. Oprava výmer zostatkových parciel E KN č. XXX/X a XXX/X vychádzala z nesprávnych údajov GP č. 11/98, preto správny orgán v rámci ROEP-u vychádzal z celoplošnej transformácie mapového podkladu, vykonaním ktorej bol priebeh hraníc PKV parc. mpč. XXX/X a XXX/X zidentifikovaný na priebeh hraníc parciel na mape určeného operátu na parc. E Kn č. X-XXX/X a X-XXX/X. Keďže námietky žalobcov podané proti výpisu ROEP vo vzťahu k parcelám boli posudzované podľa § 11 ods. 1 zákona, dotknuté parcely mali byť predmetom ROEP.

18. K záveru správneho súdu o čiastočnom prevzatí údajov z geometrického plánu sťažovateľ uviedol, že zápis geometrického plánu do katastra nehnuteľností znamená premietnutie údajov do súboru geodetických a popisných informácií, a podľa časti „nový stav“ sa zapíšu novovzniknuté parcely s výmerami na príslušný list vlastníctva a vykoná sa zákres novovzniknutých parciel a všetkých súvisiacich zmien na katastrálnej mape. Nie je tak možné pri zápise geometrického plánu prevziať len časť údajov a tvrdenia žalobcov považuje za vytrhnuté z kontextu. Geometrický plán nebol vyhotovený podľa platných predpisov ako technický podklad na zápis vlastníckeho práva a nebol za týmto účelom predložený ako súčasť listiny o právnom úkone, ale za účelom opravy výmery dotknutých parciel.

19. Sťažovateľ k odôvodneniu rozsudku v bode 146 konštatoval, že argumentácia sa týka odlišného konania, predmetom ktorého bolo rozhodovanie podľa § 7 ods. 3 zákona o ROEP o námietke účastníkov konania k návrhu registra v štádiu pred schválením. Predmetom tohto konania bol postup podľa § 7 ods. 6 zákona o ROEP zaoberajúci sa skúmaním súladu zápisu údajov v schválenom registri. K bodom 147 a 148 odôvodnenia napadnutého rozsudku sťažovateľ poukázal na obsah svojich rozhodnutí.

20. Sťažovateľ sa nestotožnil ani so záverom správneho súdu o nepreskúmateľnosti napadnutých rozhodnutí vo vzťahu k nesplneniu podmienok vydržania časti parciel E KN č. XXX/X a č. XXX/X (diel 13 a 15). Keďže došlo k schváleniu registra a jeho zápisu do katastra nehnuteľností, správne orgány správne vyhodnotili, že po jeho schválení nie je možné začať konanie o návrhu podľa § 11 zákona o ROEP. Napriek tomu sa sťažovateľ problematikou vydržania v napadnutom rozhodnutí zaoberal.

21. Správny súd tak podľa neho dospel k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci, pretože žalobcovia neunesli dôkazné bremeno na postup podľa § 7 ods. 6 v spojení s § 6 ods. 1 zákona o ROEP, keďže v správnom konaní nebol preukázaný rozpor schváleného registra s údajmi podľa § 6 ods. 1 tohto zákona.

22. Žalobcovia vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti žiadali túto ako nedôvodnú zamietnuť. Uviedli, že žiadali v prípade parciel č. XXX/X a č. XXX/X o postup podľa § 67 ods. 1 katastrálneho zákona, a teda žiadali o zápis údajov o pozemkoch v ich vlastníctve. K argumentácii žalovaného o neformálnej oprave výmery parciel na podklade geometrického plánu uviedli, že ide o neprípustné doplnenie rozhodnutia v priebehu súdneho konania. Považovali za logickú argumentáciu, že ak bol akceptovaný údaj o výmere parciel, potom muselo byť akceptované aj polohové a geometrické určenie, čo vyplýva z úradného záznamu č. 33/2000, a teda vrátane zákresu do katastrálnej mapy. Platí potom, že parcely boli evidované úplne v súbore popisných a geodetických informácií a nemali byť predmetom ROEP.

23. Podľa názoru žalobcov je geometrický plán najvyššou formou identifikácie pozemkov, najmä ak bol overený vtedajšou správou katastra podľa § 58 vyhlášky ÚGKK SR č. 178/1996 Z. z. K námietke žalovaného, podľa ktorej konanie o vydržaní nie je možné začať po schválení registra, uviedli, že návrh podľa § 11 zákona o ROEP bol podaný včas a to vo fáze zostavovania registra. Podľa stanoviska ÚGKK SR, zo dňa 15.07.2015, sp. zn. LPO-4086/2015/Var aj po schválení registra je potrebné prešetriť podnet v zmysle § 11 zákona, a to v konaní podľa § 7 ods. 6 zákona o ROEP. Správne orgány nedostatočne vysvetlili, prečo pozemky pod vodným tokom nemôžu byť predmetom vydržania podľa § 120 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak stavby, vodné toky a podzemné toky nie sú súčasťou pozemku.

24. Ďalší účastník konania 1/ vy vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedol, že s dôvodmi kasačnej sťažnosti žalovaného súhlasí a rozsudok správneho súdu navrhol zrušiť.

25. Ďalší účastník konania 2/ sa ku kasačnej sťažnosti nevyjadril.

IV.

Posúdenie veci kasačným súdom

26. Táto vec bola po predložení kasačnému súdu náhodným výberom pridelená do senátu 1S. Počas kasačného konania nadobudol účinnosť Rozvrh práce Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky na rok 2023 v znení opatrenia č. 6. Podľa § 27c písm. A rozvrhu práce v znení účinnom od 1. júla 2023 bola vec náhodným výberom prerozdelená do senátu č. 5 Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky, ktorý o nej rozhodol v zložení uvedenom v záhlaví tohto rozsudku pod pôvodnou spisovou značkou.

27. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší správny súd“ alebo „kasačný súd“) konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 SSP najprv preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho prípadne vyplývajúce dôvody jej odmietnutia. Po konštatovaní včasnosti, ako aj splnenia ostatných podmienok konania, preskúmal napadnutý rozsudok v medziach sťažnostných bodov v zmysle § 453 v spojení s § 445 ods. 1 písm. c/, § 440 SSP, kasačnú sťažnosť prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná. Preto podľa § 462 ods. 1 SSP zrušil napadnutý rozsudok a vrátil vec na ďalšie konanie Správneho súdu v Košiciach, na ktorý prešiel výkon správneho súdnictva zo správneho súdu (Krajského súdu v Prešove) v zmysle § 3 ods. 3 písm. c/ zákona č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený od 18. septembra 2024 na úradnej tabuli a na webovej stránke Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky www.nssud.sk.

27. Integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

28. Podľa § 139 ods. 1 SSP v odôvodnení rozsudku uvedie správny súd stručný priebeh administratívneho konania, stručné zhrnutie napadnutého rozhodnutia, podstatné zhrnutie argumentov žalobcu a vyjadrenia žalovaného, prípadne ďalších účastníkov, osôb zúčastnených na konaní a zainteresovanej verejnosti, posúdenie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Ak správny súd zruší rozhodnutie orgánu verejnej správy a vráti mu vec na ďalšie konanie, je povinný v odôvodnení rozsudku uviesť aj to, ako má orgán verejnej správy vo veci ďalej postupovať. Správny súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

29. Podľa § 6 ods. 1 zákona o ROEP podklady potrebné na zostavenie registra sa zisťujú z údajov poskytnutých nájomcami pozemkov, pozemkovými spoločnosťami alebo inými oprávnenými osobami, z katastrálneho operátu, štátnych archívov, z listín predložených účastníkmi konania, z výpovedí svedkov a z iných dôkazov získaných najmä pri prešetrovaní v obci.

30. Podľa § 7 ods. 6 zákona o ROEP ak schválený register obsahuje údaje o pozemkoch a právnych vzťahoch k nim, ktoré sú v rozpore s údajmi podľa § 6 ods. 1, správny orgán po prerokovaní v komisii rozhodne o zmene údajov schváleného registra. Po právoplatnosti rozhodnutia správneho orgánu sa nové údaje zapíšu do katastra nehnuteľností. O zmene možno rozhodnúť do piatich rokov od zápisu údajov registra do katastra nehnuteľností.

31. Kasačná sťažnosť žalovaného bola postavená na tvrdení, že správny súd vec nesprávne právne posúdil, a nerešpektoval záväzný právny názor vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti a namietal tiež nepreskúmateľnosť rozsudku správneho súdu.

32. Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti k námietke nesprávneho právneho posúdenia v prvom rade uviedol, že z napadnutého rozsudku nie je zrejmé, v čom správny súd vidí nesprávne právne posúdenie veci. Kasačný súd súhlasí, že tento záver správneho súdu je dosť neurčitý, a dá sa čiastočne vzťahovať len na body 143-145 napadnutého rozsudku, pričom bod 145 skôr svedčí o závere o nepreskúmateľnosti argumentu žalovaného o nepremietnutí geometrického určenia do katastra, ako o nesprávnom právnom posúdení veci. Správny súd v podstate z faktu, že správne orgány priznali, že boli na liste vlastníctva zapísané neformálnym postupom nesprávne výmery parciel podľa GP č. 11/98 (bez analýzy správnosti takého postupu), uzavrel, že došlo zároveň aj k zápisu geometrického určenia. Nie je však zrejmé, z čoho to správny súd odvodil.

33. Sťažovateľ pripomenul, že predpokladom zmeny údajov schváleného registra podľa § 7 ods. 6 zákona je zistenie, že register obsahuje údaje o pozemkoch a právnych vzťahoch v rozpore s údajmi podľa podkladmi na jeho zostavenie podľa § 6 ods. 1. Sťažovateľ tvrdil, že orgány na úseku správy katastra náležite právne odôvodnili, prečo rešpektovali listiny zapísané v katastri nehnuteľností a tiež dôvod nerešpektovania GP č. 11/98. Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti zrekapituloval argumentáciu o povinnosti zohľadniť pri zostavovaní registra vyvlastňovacie rozhodnutie a listiny zapísané v evidencii nehnuteľností, a to vyvlastňovacie rozhodnutie zn. výst. 2803/60 zo dňa 31.05.1961 vo vzťahu k mpč. XXX/X a XXX/X, a tiež skutočnosť, že diely „w“ a „v“ boli pričlenené k parcele č. XXX v PKV č. XX pozemkovej knihy, v prospech štátu. V podstate z dôvodu existencie vyvlastňovacieho rozhodnutia katastrálny úrad a žalovaný nevyhoveli návrhu žalobcov na zmenu údajov ROEP v k. ú. R.

34. Kasačný súd z obsahu napadnutého rozsudku správneho súdu zistil, že tento sa v bodoch 7, 8, 29, 60, 61 ako aj v ďalších bodoch rozsudku pri konštatácii obsahu rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu a rozhodnutia žalovaného zaoberá existenciou vyvlastňovacieho rozhodnutia zo dňa 31.05.1961, a s tým súvisiacimi zmenami vo vlastníctve dielov parc. č. XXX/X „v“ a parc. č. XXX/X „w“ s tým, že vyvlastňovacie rozhodnutie nebolo zrušené a parcela mpč. XXX prešla do vlastníctva štátu, a z oddelených častí vznikla parcela E KN č. X-XXX/XXX. V odôvodnení napadnutého rozsudku však absentuje kvalifikované vysporiadanie sa s listinami zapísanými v evidencii katastra nehnuteľností a nasledujúcimi prevodmi vlastníctva a súvisiacimi geodetickými úkonmi, i keď v podstate v zmysle odôvodnenia rozhodnutia žalovaného práve existencia vyvlastňovacieho rozhodnutia vo vzťahu k parcelám E KN č. 1-425/1 a X-XXX/X, ktoré boli orgány rozhodujúce o spracovaní ROEP povinné rešpektovať, bola dôvodom, prečo žalobcom nebolo pri zostavovaní registra priznané vlastnícke právo k vyvlastneným dielom 13 a 15 vyššie uvedených parciel.

35. Na skutočnosť, že diely 13 a 15 uvádzané v GP č. 11/98 sú súčasťou parc. E KN č. X-XXX/XXX, ktorá je v teréne časťou vodného toku, označeného ako parcela C KN č. XXXX/X, poukazoval vo vyjadrení k správnej žalobe aj ďalší účastník konania 2/. Taktiež poukazoval na skutočnosť, že parc. E KN č. X-XXX/XXX je zapísaná na LV č. XXX v prospech Slovenskej republiky v správe Slovenského vodohospodárskeho podniku, š. p., a to z dôvodu zápisu vyvlastňovacieho rozhodnutia Odboru výstavby ONV v Prešove zo dňa 31.05.1961, zn. Výst. 2803/60. Vo vyjadrení tiež pripomenul, že GP č. 11/98 nevychádzal v čase jeho spracovania z platných údajov, keď nerešpektoval zmenu vo výmerách parciel mpč. XXX/X uvádzanú v PKV č. XX a mpč. XXX/X uvádzanú v PKV č. XX a zmenu v polohovom a geometrickom a polohovom určení podľa GP č. 25-206-920-61 zo dňa 18.04.1961. V napadnutom rozsudku sa však správny súd s týmito skutočnosťami, napriek ich konštatácii, žiadnym spôsobom vecne nevysporiadal.

36. Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti pomerne obsiahlo zhrnul dôvody, uvádzané už v rozhodnutí žalovaného, pre ktoré nebolo možné pri zostavovaní a schválení registra rešpektovať geometrický plán č. 11/98, a to jednak z dôvodu existencie vyvlastňovacieho rozhodnutia, a tiež z dôvodu povahy tohto geometrického plánu, ktorý nie listinou určujúcou vlastnícke právo, a išlo teda v zmysle § 67 katastrálneho zákona len podklad pre zápis údajov o pozemkoch a vlastníctve. Tento geometrický plán podľa argumentácie žalovaného nerešpektoval zmeny zapísané v katastri a tiež ako ďalší dôvod nezohľadnenia tohto plánu pri zostavovaní a schvaľovaní registra žalovaný vymedzil skutočnosť, že by tento plán na účely ROEP-u bol relevantný, pokiaľ by bol podkladom nadobúdacieho titulu. Vo vzťahu k tomuto geometrickému plánu nebol v katastri nehnuteľností vykonaný zápis, ale len neformálna oprava výmery parc. E KN č. XXX-X a č. XXX/X. V ďalšej časti zdôvodnenia kasačnej sťažnosti poukazoval na nesprávnosť údajov obsiahnutých v tomto pláne pri mapových meraniach v rámci jednotlivých parciel.

37. Kasačný súd z obsahu administratívneho spisu a rozhodnutia žalovaného zistil, že tieto dôvody o spôsobe zápisu GP č. 11/98, jeho hodnovernosti a nemožnosti jeho zohľadnenia v rámci zostavovania registra boli podrobne a zrozumiteľne vysvetlené už v rozhodnutí žalovaného v (s. 5, 8 - 10 rozhodnutia). Správny súd vo vzťahu k týmto záverom žalovaného poukazuje na nedostatok konkrétnych a zrozumiteľných dôkazov a otvára otázku posúdenia platnosti geometrického plánu, napriek skutočnosti, že žalovaný sa k týmto otázkam v rozhodnutí pomerne jednoznačne vyjadril, najmä k nedostatku oprávnenia správnych orgánov určiť verejnú listinu za neplatnú. S argumentáciou žalovaného o dôvodoch nerešpektovania geometrického plánu pre jeho nesúlad s ostatnými údajmi katastra, keď konštatoval fakt, že z neho bola do katastrálneho operátu prenesená len (nesprávna) výmera a nie aj geometrické určenie pozemkov, sa správny súd v podstate vecne nevysporiadal, namiesto toho vyčítal žalovanému, že ten neuviedol, aký právny predpis umožňuje vybrať z geometrického plánu iba niektoré údaje o parcelách.

38. Citácia štátu z odôvodnenia rozsudku Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 9Sžr/2/2013, nie je výpovedná bez bližšieho popisu, ako bolo právne posúdenie z neho plynúce zapracované v ďalšom konaní o ROEP, pretože tento rozsudok sa týkal konania o posúdení námietok proti výpisu z návrhu ROEP, a teda odlišného štádia konania predchádzajúceho schváleniu ROEP.

39. Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti brojil proti záveru správneho súdu o nepreskúmateľnosti názoru správnych orgánov o tom, že nedošlo k vydržaniu časti parciel E KN č. XXX/X a č. XXX/X, ako súčasti parc. E KN č. X-XXX/XXX, ktorá je v teréne súčasťou vodného toku parc. C KN č. XXXX/X, jednak z dôvodu nesplnenia podmienok dobromyseľnosti ako aj spôsobilého predmetu vydržania. Kasačný súd v tejto súvislosti s administratívneho spisu zistil, že námietka žalobcov o vydržaní príslušných dielov parciel E KN č. XXX/X a č. XXX/X bola z dôvodu schválenia registra preskúmaná v konaní podľa § 7 ods. 6 zákona o ROEP. Žalovaný argumentoval, že držbu častí parciel nemožno odvodzovať od zápisu nesprávnej výmery parciel, ku ktorej došlo len na podklade úradného záznamu geometrického plánu úradným záznamom. Taktiež dôvodil, že dobromyseľnosť držby vylučuje skutočnosť, že žalobcami označené diely 13 a 15 boli časťami štátom vyvlastnených parciel, ktoré tvorili koryto rieky v správe Vodohospodárskeho podniku, š. p. a napokon považoval za nesplnenú aj podmienku trvania dobromyseľnej držby počas doby 10 rokov. Správny súd napriek skutočnosti, že sa o konkrétnych dôvodoch nesplnenia podmienok dobromyseľnosti držby uvádzaných v rozhodnutiach správnych orgánov v konštatlačnej časti opakovane zmieňuje (napr. body 15, 16, 64, 66 a 68 rozsudku), v odôvodnení rozsudku bez bližšej konkretizácie uvádza len záver o nepreskúmateľnosti záveru o

nesplnení podmienok držby, s poukazom na to, že v rozhodnutiach absentuje uvedenie hmotnoprávnych ustanovení o vydržaní a zrozumiteľné vysvetlenie o závere o nesplnení podmienok vydržania.

40. Kasačný súd považuje napadnutý rozsudok správneho súdu aj v tejto časti za nedostatočne zdôvodnený. Správny súd sa v úvodnej časti rozsudku na jednej strane na viacerých miestach zmieňuje o skutočnostiach, na podklade ktorých správne orgány v konaní podľa § 7 ods. 6 katastrálneho zákona dospeli k záveru o nesplnení podmienky držby, rovnako v tejto súvislosti poukazuje na existenciu vyvlastňovacieho rozhodnutia k dotknutým dielom parciel, a tiež na skutočnosť, že predmetné pozemky sa nachádzajú pod umelo vytvoreným vodným tokom, ktorý je v zmysle zápisu v katastri nehnuteľností dlhodobou v správe (a teda užívaní) ďalšieho účastníka konania 2/, a teda dôvody nesplnenia podmienok dobromyseľnej držby uvádza, na strane druhej však bez konkrétneho kvalifikovaného posúdenia nedôvodnosti týchto námietok považuje závery správnych orgánov v tejto časti za nepreskúmateľné.

41. Rovnako vo vzťahu ku konštatovaniu správneho súdu o nepreskúmateľnosti záveru o vyššej presnosti celoplošnej digitalizácie oproti lokálnej (body 147 a 148 napadnutého rozsudku), sťažovateľ poukázal na svoje rozhodnutie. V tomto rozhodnutí na s. 9 sťažovateľ uviedol, že správny orgán nezodpovedal za digitalizáciu mapového podkladu pri spracovaní geometrického plánu. Ďalej odkázal na tom istom mieste v rozhodnutí na podrobné odôvodnenie v prvostupňovom rozhodnutí, ktoré kasačný súd identifikoval na s. 14 tohto rozhodnutia. Zaiste možno aj toto vysvetlenie postupu a kvality digitalizácie máp činiť sporným, ale nejde o absenciu riadneho odôvodnenia; v tejto časti je tak kasačná sťažnosť tiež dôvodná.

42. Vzhľadom na konštatované kasačný súd dospel k zisteniu, že je potrebné prisvedčiť kasačným námietkam sťažovateľa o porušení procesných práv sťažovateľa (§ 440 ods. 1 písm. f/ SSP), a čiastočne aj k nesprávnemu právnomu posúdeniu veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP) tým, že správny súd sa v odôvodnení rozsudku v podstate jednostranne stotožnil s námietkami žalobcov bez toho, aby sa vysporiadal so skutočnosťami tvrdenými v rozhodnutiach orgánov na úseku správy katastra nehnuteľností, a to najmä s existenciou vyvlastňovacieho rozhodnutia zo dňa 31.05.1961 ako aj s dôvodmi, pre ktoré orgány katastra pri zostavovaní registra obnovenej evidencie neprihliadali, resp. nemohli rešpektovať GP č. 11/98, a teda dôvody, pre ktoré považovali tento geometrický plán za nepresný a nedostatočný, keďže ho nepovažovali za podklad právneho úkonu ani za listinu určujúcu vlastnícke právo. Správny súd v napadnutom rozsudku nesprávne právne posúdenie založil na nedostatočnosti dôkazov a presvedčivých argumentov v rozhodnutí žalovaného. V odôvodnení rozsudku sa však správny súd s argumentáciou obsiahnutou v rozhodnutí žalovaného ako aj vo vyjadrení k správnej žalobe účastníkov konania žiadnym konkrétnym spôsobom nevysporiadal. Vecné preskúmanie skutkových tvrdení, právnych argumentov a dôvodov nevyhovenia návrhom žalobcov na zmenu údajov ROEP v konaní podľa § 7 ods. 6 katastrálneho zákona a záverov, na podklade ktorých správne orgány dospeli k záveru o neexistencii rozporu údajov v schválenom registri s údajmi podľa § 6 ods. 1 zákona o ROEP, v odôvodnení napadnutého rozsudku v podstate absentuje.

43. Kasačný súd v súvislosti s názorom žalobcov a čiastočne prijatým v napadnutom rozsudku správneho súdu, o relevancii autorizácie a úradného overenia GP č. 11/98, na ktorom zotrvali aj vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti, a teda že overený geometrický plán je najvyššou formou identifikácie pozemkov, poukazuje na závery rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/113/2017 zo dňa 22.05.2018, v zmysle ktorého:

„13.5. Z ustanovenia § 55 ods. 1 vyhlášky č. 178/1996 Z.z. vyplýva geodetovi a kartografovi povinnosť, aby pred autorizačným overením vybraných geodetických a kartografických činností preskúmal ich náležitosti a presnosť. Podľa § 57 ods. 1 tejto vyhlášky sa geometrický plán predkladá na úradné overenie katastrálnemu úradu, v ktorého obvode sa nachádzajú dotknuté nehnuteľnosti. Katastrálny úrad pred úradným overením geometrického plánu podľa § 58 ods. 1 tejto vyhlášky preskúma súlad východiskových údajov katastra nehnuteľností uvedených v geometrickom pláne s platnými údajmi katastra nehnuteľností ku dňu overenia a súlad označenia nových parciel parcelnými číslami, prípadne preskúma ďalšie náležitosti a presnosť alebo vykoná kontrolné merania; ak zistí nesúlad, vráti geometrický plán s protokolom o kontrole obsahujúcim zistené nedostatky bez úradného overenia tomu, kto ho predložil.

13.6. S poukazom na uvedené ustanovenia právnych predpisov dovolací súd konštatuje, že z jednotlivých ustanovení nevyplývala povinnosť katastrálnemu odboru pri úradnom overení geometrického plánu vykonať „kontrolný prieskum“ geometrického plánu tak, ako to tvrdí dovolateľ. Predmetný geometrický plán bol autorizačne overený autorizovaným geodetom a kartografom, ktorému vyplýva povinnosť pred samotným autorizačným overením preskúmať presnosť a náležitosti vybraných geodetických a kartografických činností, t. j. geometrického plánu (§ 55 ods. 1 vyhláška č. 178/1996 Z. z., § 15 ods. 2 smernice). Autorizačným overením preberá autorizovaný geodet a kartograf spoluzodpovednosť okrem iného, aj za presnosť meračských, výpočtových a zobrazovacích prác (§ 15 ods. 2 smernica). Spoločne s autorizovaným geodetom a kartografom vyplýva táto zodpovednosť aj fyzickým a právnickým osobám, ktoré geometrický plán vyhotovujú (§ 17 zákon č. 215/1995 Z.z.). Z geometrického plánu č. 94/2005 (č. I. 15 spis) tiež vyplýva, že za náležitosti a presnosť zodpovedá predpisom autorizovaný geodet a kartograf. Katastrálny odbor nebol povinný preskúmať presnosť, prípadne kontrolné merania pred úradným overením geometrického plánu, ale mal iba možnosť takúto prieskumnú činnosť vykonať (§ 16 ods. 5 smernica). V dôsledku vyššie uvedeného nemožno v posudzovanom prípade vyvodzovať zodpovednosť katastrálneho odboru za presnosť meračských, výpočtových a zobrazovacích prác, keďže katastrálnemu odboru nevznikla v zmysle uvedených právnych predpisov na takýto postup povinnosť.“

44. Kasačný súd vzhľadom na konštatované nedostatky napadnutého rozsudku správneho súdu dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná, preto bolo potrebné napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie. Správny súd v Košiciach, na ktorý prešiel výkon správneho súdnictva z Krajského súdu v Prešove, bude musieť v zmysle § 469 SSP rešpektovať právny názor kasačného súdu o nedostatočnom odôvodnení záverov správneho súdu. V ďalšom konaní bude musieť správny súd venovať pozornosť aj ďalšej argumentácii zo správnej žaloby ako aj argumentácii žalovaného obsiahnutej v napadnutom rozhodnutí o zmene údajov ROEP, a tiež v podanom vyjadrení k správnej žalobe, ako aj argumentácii ďalších účastníkov konania 1/ a 2/, a v ich medziach zákonosť preskúmaného rozhodnutia nanovo posúdiť.

45. O náhrade trov konania o kasačnej sťažnosti rozhodne správny súd v zmysle § 467 ods. 3 SSP.

46. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho správneho súdu SR pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.